

Kaore nga Maori i te tu-a-whakatete ki nga tikanga, e puta ai hei painga mo te koroni katoa. Ko te tohe a te Maori he mea kia hangaia e te Paremete tetahi ture e riro ai ma ratou ano e whakahaere o ratou whenua, i runga ano i a ratou huarahi e mohio ana; me ta ratou kupu kaore aua rite nga a ratou e haere hei takahi i te tika, hei whakarururu ranei i nga painga mo te Koroni. I runga i te kaha o enei mahara a nga Maori, kei te aro tonu atu ta ratou titiro ki te Paremete, me kore e ahu mai i roto i tera whare te ora e tumanakohia nei e ratou. E whakaaro ana au tera ano e tau tetahi tino tika ki runga ki te Paremete, mehemea, ka whakaaetia te tono a nga Maori kia huia ratou ki roto ki nga whakahaere. No te mea, ki te kore e uru te nuinga o nga Maori ki roto ki aua whakahaere, e kore rawa e pai te tutukitanga o nga tikanga, me nga ture e mahia ana e te Kawanatanga. Ma te whakahoia ki te iwi Maori ka tahi ka tika. Ko te takiwa tika tenei hei hanganga i etahi ture tika e pai ai te whakahaere a nga Maori i o ratou whenua nunui. Ko etahi o aua whenua kei te takoto kore tikanga; ko etahi kei te ahua mahia ano. Kei te whakaae tonu nga Maori ki te awhina i nga ture e tono nei ratou kia whakamanaia i runga i te mahara ma reira e tipu ai tenei iwi te Maori. Ma reira e tirohia ai ratou he tangata, a, ma reira e whakaae ai ratou ki te waha i tetahi wahi tika o nga taumahatanga o te Koroni.

Ki te rata mai te Paremete ki te iwi Maori penei me te ngakau pai o nga Maori i tae nei ki te aroaro o nga Komihana korero ai, tera e taea te horoi atu nga mauahara me nga pouritanga i tipu mai i roto i nga kino o mua, tera hoki e taea te whakatakoto etahi ritenga ngawari e puta pai ai nga mahi whaka-kainga whenua, e rewa ai ki runga a Aotearoa me te Koroni katoa, a, e pumau ai te ora ki nga iwi e rua.

NA TIMI KARA.

TIRITI O WAITANGI.

Ko WIKITORIA, te Kuini o Ingarani, i tana mahara atawai ki nga Rangatira me Nga Hapu o Nu Tirani, i tana hiahia hoki kia tohungia ki a ratou o ratou rangatiratanga, me to ratou wenua, a kia mau tonu hoki te Rongo ki a ratou me te ata noho hoki, kua whakaaro ia he mea tika kia tukua mai tetahi Rangatira hei kai wakarite ki nga tangata maori o Nu Tirani. Kia wakaaetia e nga Rangatira maori te Kawanatanga o te Kuini, ki nga wahi katoa o te wenua nei me nga motu. Na te mea hoki he tokomaha ke nga tangata o tona iwi kua noho ki tenei wenua, a e haere mai nei.

Na, ko te Kuini e hiahia ana kia wakaritea te Kawanatanga, kia kaua ai nga kino e puta mai ki te tangata maori ki te pakeha e noho ture kore ana.

Na, kua pai te Kuini kia tukua a hau, a WIREMU HOPIHONA, he Kapitana i te Roiara Nawa, hei Kawana mo nga wahi katoa o Nu Tirani, e tukua aianei a mua atu ki te Kuini; e mea atu ana ia ki nga Rangatira o te Wakaminenga o nga Hapu o Nu Tirani, me era Rangatira atu, enei ture ka koretotia nei.

KO TE TUATAHI.

Ko nga Rangatira o te Wakaminenga, me nga Rangatira katoa hoki, kihai i uru ki taua Wakaminenga, ka tuku rawa atu ki te Kuini o Ingarani ake tonu atu te Kawanatanga katoa o o ratou wenua.

KO TE TUARUA.

Ko te Kuini o Ingarani ka wakarite ka wakaae ki nga Rangatira, ki nga Hapu, ki nga tangata katoa o Nu Tirani, te tino Rangatiratanga o o ratou wenua o ratou kainga me o ratou taonga katoa. Otia ko nga Rangatira o te Wakaminenga, me nga Rangatira katoa atu, ka tuku ki te Kuini te hokonga o era wahi wenua e pai ai te tangata nona te wenua, ki te ritenga o te utu e whakaritea ai e ratou ko te kai hoko e meatia nei e te Kuini hei kai hoko mona.

KO TE TUATORU.

Hei wakaritenga mai hoki tenei mo te whakaaetanga ki te Kawanatanga o te Kuini. Ka tiakina e te Kuini o Ingarani nga tangata maori katoa o Nu Tirani. Ka tukua ki a ratou nga tikanga katoa rite tahi ki ana mea ki nga tangata o Ingarani.

(Signed) WILLIAM HOBSON,
Consul and Lieutenant-Governor.

ETAHI RARANGI O "TE TURE WHAKAMANA O TE KORONI, 1852."

Ka ahei te Kuini ki te whakahau kia mau tonu nga ture a nga Maori.

71. Notemea hoki tera ano pea e whaitikanga kia waiho tonu kia mana ana mo tenei wa, nga ture, me nga tikanga, me nga ritenga whakahaere a nga iwi Maori o Niu Tireni, mehemea ra ia kaore i te rereke atu ona tikanga, i nga ritenga kua oti nei te whiriwhiri hei painga mo nga tangata, me nga iwi katoa (ara nga hara kai tangata me era tu mahi kino), a me ata whakarite hoki nga rohe o nga takiwa e tika ai kia whakahaerea aua ture, me aua tikanga, me aua ritenga whakahaere.

Ka ahei te Kuini, i ia wa i ia wa, i runga i te mana o tana pukapuka e whakaputaina ana i raro i te Tino Hiiri o Te Kiingitanga o Ingarani o Kotarani me Aearani, ki te whakatakoto tikanga mo runga mo aua tu ritenga, ahakoa e rereke ana ia nga ture, me nga tikanga, me nga ritenga whakahaere a nga Maori i nga ture o Ingarani, i nga ture me nga ritenga ranei e mana ana i Niu Tireni, i etahi takiwa ranei o Niu Tireni.

Te mana o te Runanga Nui ki te whakahaere i nga hoko o nga whenua takoto kau.

72. Na i raro ano i nga tikanga e whakahuatia ake nei, me whaimana taua Runanga Nui o te Paremete, ki te mahi ture hei whakahaere i nga hoko, me nga rihi, me nga tukunga, me nga tikanga